

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

12. prosinca 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Uredba (EZ) br. 44/2001 – Sudska nadležnost, priznavanje i izvršenje sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima – Zahtjev kontradiktornog postupka i djelotvornog pravnog lijeka – Odluka nacionalnog suda kojom se presuda koju je donio sud druge države članice proglašava izvršivom – Postupak odobrenja podnošenja nacionalne žalbe”

U predmetu C-433/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Korkein oikeus (Vrhovni sud, Finska), odlukom od 28. lipnja 2018., koju je Sud zaprimio 2. srpnja 2018., u postupku

ML

protiv

Aktiva Finants OÜ,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, predsjednik vijeća, R. Silva de Lapuerta (izvjestiteljica), potpredsjednica Suda, M. Safjan, L. Bay Larsen i C. Toader, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Bobek,

tajnik: C. Strömholm, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 15. svibnja 2019.,

uzimajući u obzir pisani postupak,

- za finsku vladu, H. Leppo i J. Heliskoski, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, M. Heller i M. Huttunen, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 29. srpnja 2019.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: finski

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 43. stavaka 1. i 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001., L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osobe ML i društva Aktiva Finansa OÜ povodom izvršenja odluke estonskog suda kojom je osobi ML naložio plaćanje novčanog iznosa tom društvu.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 6. i 16. do 18. Uredbe br. 44/2001 glase:
„(6) Kako bi se postigao cilj slobodnog protoka sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, potrebno je i prikladno da pravila kojima je uređena nadležnost i priznavanje sudskih odluka te njihovo izvršenje budu uređena pravno obvezujućim i izravno primjenjivim pravnim instrumentom Zajednice.

[...]

(16) Uzajamno povjerenje u zadovoljavanje pravde unutar Zajednice opravdava da sudske odluke donesene u nekoj državi članici automatski budu priznate bez potrebe bilo kakvog postupka osim u slučajevima njihova osporavanja.

(17) Na temelju istog načela uzajamnog povjerenja, postupak kojim se postiže izvršivost sudske odluke iz jedne države članice u drugoj državi članici mora biti učinkovit i brz. S tim ciljem, izjava da je sudska odluka izvršiva zapravo mora biti izdana automatski, nakon formalnih provjera podnesene dokumentacije, pri čemu ne smije postojati bilo kakva mogućnost da se sud po službenoj dužnosti pozove na bilo koji od razloga za neizvršenje u skladu s ovom Uredbom.

(18) Unatoč tome, poštovanje prava obrane znači da tuženik mora imati mogućnost podnošenja žalbe u kontradiktornom postupku na odluku o izvršivosti, ako smatra da postoji jedan od razloga za neizvršavanje sudske odluke. Mogućnost služenja pravnim lijekom trebala bi postojati i za tužitelja ako je odbijen njegov zahtjev za donošenje odluke o izvršivosti sudske odluke.”
- 4 U članku 41. te uredbe određuje se:
„Sudska odluka proglašava se izvršivom odmah po dovršetku formalnosti iz članka 53., bez bilo kakvih provjera iz članaka 34. i 35. Stranka protiv koje se zahtijeva izvršenje sudske odluke u toj fazi postupka nema pravo davanja bilo kakvih primjedbi u vezi s predmetom.”
- 5 Člankom 43. stavcima 1. do 3. te uredbe predviđa se:
 - „1. Obje stranke mogu uložiti pravni lijek protiv proglašavanja izvršivosti sudske odluke.
 2. Pravni lijek se ulaže pred sudom s popisa u Prilogu III.
 3. Pravni lijek se razmatra u skladu s pravilima kontradiktornog postupka.

[...]"

6 Članak 45. iste uredbe glasi kako slijedi:

„1. Sud pred kojim je uložen pravni lijek u skladu s odredbama članka 43. ili članka 44. odbija proglašenje izvršivosti ili ga povlači samo na temelju jednog od razloga iz članka 34. i 35. Svoju odluku donosi bez odlaganja.

2. Ni pod kakvim uvjetima nije dopušteno preispitivanje sudske odluke s obzirom na meritum.”

Finsko pravo

7 Na temelju članka 5. stavka 1. poglavlja 25.a oikeudenkäymiskaari (Zakonik o sudskom postupku), pravni lijek protiv odluke prvostupanjskog suda pred žalbenim sudom zahtijeva odobrenje daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka.

8 Člankom 11. stavkom 1. poglavlja 25.a Zakonika o sudskom postupku predviđa se da daljnje ispitivanje pravnog lijeka treba odobriti ako postoje dvojbe o točnosti predmetne odluke, ako bez odobrenja daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka nije moguće ocijeniti točnost te odluke, ako je to važno zbog primjene zakona u drugim sličnim predmetima ili ako postoji drugi važan razlog za odobrenje daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka.

9 Člankom 13. poglavlja 25.a tog zakona određuje se da, ako to smatra potrebnim, žalbeni sud mora pozvati drugu stranku u postupku da se pisanim putem očituje o pravnom lijeku prije nego što odobri njegovo daljnje ispitivanje.

10 Na temelju članka 14. stavka 1. poglavlja 25.a navedenog zakona, postupak izdavanja odobrenja za daljnje ispitivanje pravnog lijeka je pisan, a žalbeni sud odlučuje na temelju prvostupanjske odluke, pravnog lijeka koji mu je podnesen, mogućeg očitovanja druge stranke u postupku i po potrebi drugih elemenata iz spisa.

11 U skladu s člankom 18. poglavlja 25.a istog zakona, daljnje ispitivanje pravnog lijeka odobrava se ako ga odobri barem jedan član tročlanog sastava suda.

Glavni postupak i prethodna pitanja

12 Odlukom od 7. prosinca 2009. Harju Maakohusa (Prvostupanjski sud u Harjuu, Estonija) naložio je osobi ML, sa stalnom adresom u Helsinkiju (Finska), plaćanje iznosa od 14 838,50 estonskih kruna (EEK) (oko 948 eura) estonskom društvu, odnosno društvu Aktiva Finants.

13 Na temelju zahtjeva društva Aktiva Finants, Helsingin käräjäoikeus (Prvostupanjski sud u Helsinkiju, Finska) proglasio je odluku od 7. prosinca 2009. protiv osobe ML izvršivom u Finskoj na temelju Uredbe br. 44/2001.

14 Nakon što je joj je dostavljena, osoba ML podnijela je Helsingin hovioikeusu (Žalbeni sud u Helsinkiju, Finska) pravni lijek za poništenje te odluke.

15 U svojoj žalbi podnesenoj Helsingin hovioikeusu (Žalbeni sud u Helsinkiju) osoba ML prije svega je isticala da je odluka Harju Maakohusa (Prvostupanjski sud u Harjuu) od 7. prosinca 2009. donesena u njezinoj odsutnosti. Nadalje, osoba ML tvrdi da joj pismeno kojim se pokreće postupak nije dostavljeno ni pravodobno ni na takav način da se može braniti. Osim toga, za postupak je saznala tek kad je Helsingin käräjäoikeus (Prvostupanjski sud u Helsinkiju) dostavio odluku o proglašenju izvršivosti

odluke Harju Maakohusa (Prvostupanjski sud u Harjuu). Nadalje, prema mišljenju osobe ML, potonji sud nije bio nadležan u predmetu koji se pred njim vodio s obzirom na to da od 26. studenoga 2007. ima prebivalište u Finskoj. U tu se svrhu osoba ML pozvala na članke 34. i 35. Uredbe br. 44/2001 u prilog svojim argumentima.

- 16 Helsingin hovioikeus (Žalbeni sud u Helsinkiju) nije osobi ML dodijelio odobrenje za daljnje ispitivanje pravnog lijeka iz članka 5. stavka 1. poglavlja 25.a Zakonika o sudskom postupku, čime je zaključeno postupanje povodom pravnog lijeka koji je on podnio. Stoga je potvrđena odluka Helsingin käräjäoikeusa (Prvostupanjski sud u Helsinkiju).
- 17 Osoba ML je od suda koji je uputio zahtjev, odnosno Korkein oikeus (Vrhovni sud, Finska), zatražila odobrenje za podnošenje pravnog lijeka protiv odluke Helsingin hovioikeusa (Žalbeni sud u Helsinkiju), što joj je dopušteno 24. siječnja 2017. U svojem pravom lijeku podnesenom Korkein oikeusu (Vrhovni sud) osoba ML tražila je da se poništi ta odluka, dopusti daljnje ispitivanje pravnog lijeka i predmet vrati Helsingin hovioikeusu (Žalbeni sud) radi odlučivanja o njegovu pravnom lijeku.
- 18 U tom kontekstu sud koji je uputio zahtjev pita je li u skladu s Uredbom br. 44/2001, osobito člankom 43. stavcima 1. i 3. te uredbe, postupak odobrenja daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka, poput onog predviđenog nacionalnim zakonodavstvom o kojem je riječ u glavnom postupku, kad je riječ o pravnom lijeku protiv prvostupanjske odluke o priznavanju i izvršenju odluke u građanskim i trgovačkim stvarima.
- 19 S jedne strane, sud koji je uputio zahtjev ističe da iz tog nacionalnog zakonodavstva proizlazi da se za sve predmete postupak povodom pravnog lijeka odvija u dvije faze. Tijekom prve faze ispituju se uvjeti za dodjelu odobrenja daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka predviđenog nacionalnim pravom. Tijekom druge faze, ako je to odobrenje dodijeljeno, pravni lijek je predmet sveobuhvatnog ispitivanja. Suprotno tomu, ako se navedeno odobrenje ne dodijeli, prvostupanjska odluka postaje pravomoćna, osim ako se odbijanje ne poništi povodom pravnog lijeka.
- 20 S druge strane, sud koji je uputio zahtjev nije siguran je li ispunjen zahtjev kontradiktornog postupka iz članka 43. stavka 3. Uredbe br. 44/2001 s obzirom na to da se odluka o odobrenju daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka, u skladu s nacionalnim pravom, može također provesti a da stranka protiv koje se traži izvršenje, u ovom slučaju osoba ML, nema mogućnost podnijeti prethodno očitovanje.
- 21 U tim je okolnostima Korkein oikeus (Vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
 - „1. Je li postupak za dopuštanje daljnjeg ispitivanja pravnih lijekova koji je predviđen u nacionalnom sustavu za ulaganje pravnih lijekova u skladu s djelotvornim pravnim lijekovima koji su zajamčeni objema strankama u članku 43. stavku 1. Uredbe br. 44/2001 ako se pravni lijek ulaže protiv odluke prvostupanjskog suda o priznavanju ili izvršenju presude sukladno Uredbi br. 44/2001?
 2. Jesu li u postupku za dopuštanje daljnjeg ispitivanja pravnih lijekova ispunjene pretpostavke koje se odnose na kontradiktorni postupak u smislu članka 43. stavka 3. Uredbe br. 44/2001 ako druga stranka u žalbenom postupku ne bude saslušana o uloženom pravnom lijeku prije odluke o dopuštanju pravnog lijeka? Jesu li te pretpostavke ispunjene ako druga stranka u žalbenom postupku bude saslušana prije odluke o dopuštanju pravnog lijeka?
 3. Je li pri tumačenju važno da osoba koja je podnijela pravni lijek može biti ne samo stranka koja traži izvršenje i čiji je zahtjev odbijen, nego i stranka prema kojoj se zahtjeva izvršenje kada je taj zahtjev odobren?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 22 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 43. stavak 1. Uredbe br. 44/2001 tumačiti na način da mu se protivi postupak odobrenja daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka u kojem, s jedne strane, žalbeni sud odlučuje o pitanju dodjele navedenog odobrenja na temelju prvostupanjske odluke, pravnog lijeka koji mu je podnesen, mogućeg očitovanja druge stranke u postupku i, ako je to potrebno, na temelju drugih elemenata iz spisa i, s druge strane, daljnje ispitivanje pravnog lijeka treba odobriti, među ostalim, ako postoje dvojbe o točnosti predmetne odluke, ako bez odobrenja daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka nije moguće ocijeniti točnost te odluke ili ako postoji drugi važan razlog za odobrenje daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka.
- 23 Najprije valja istaknuti da se, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 16. i 17. Uredbe br. 44/2001, koja se *ratione temporis* primjenjuje na glavni postupak, sustav priznavanja i izvršenja koji je njome predviđen temelji na uzajamnom povjerenju u zadovoljavanje pravde unutar Europske unije. Takvo povjerenje zahtijeva da su sudske odluke izvršive u jednoj državi članici pravno priznate u drugoj državi članici, ali također i da postupak kojim se postiže izvršivost u potonjoj državi bude učinkovit i brz. Takav postupak treba podrazumijevati samo formalnu provjeru dokumentacije koja je potrebna za priznanje izvršnosti u državi u kojoj se ono traži, pri čemu izjava da je sudska odluka izvršiva zapravo mora biti izdana automatski (vidjeti u tom smislu presudu od 13. listopada 2011., Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, t. 27. i 28.).
- 24 Zbog toga se u skladu s člankom 41. Uredbe br. 44/2001 odluka proglašava izvršivom odmah po dovršetku formalnosti iz članka 53., bez ikakvih provjera iz članka 34. i 35. navedene uredbe.
- 25 Naime, kao što to proizlazi iz sudske prakse Suda, namjena je te uredbe osiguranje slobodnog protoka sudskih odluka iz država članica u građanskim i trgovačkim stvarima, pojednostavnjivanjem formalnosti s ciljem njihova brzog i jednostavnog priznavanja i izvršenja.
- 26 Međutim, taj se cilj ne može postići oslabljivanjem, na bilo koji način, prava obrane (presuda od 14. prosinca 2006., ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, t. 24.). Sud je u tom pogledu podsjetio da sve odredbe Uredbe br. 44/2001 izražavaju namjeru osiguranja da se, u okviru njezinih ciljeva, postupci donošenja sudskih odluka odvijaju uz poštovanje prava obrane (presuda od 15. ožujka 2012., G, C-292/10, EU:C:2012:142, t. 47.).
- 27 Kako bi se zajamčilo poštovanje prava obrane, članak 43. stavak 1. Uredbe br. 44/2001 u vezi s uvodnom izjavom 18. te uredbe priznaje pravo na podnošenje pravnog lijeka protiv odluke o zahtjevu za proglašenje izvršivosti, bilo da je riječ o tuženiku, ako smatra da postoji jedan od razloga za neizvršavanje sudske odluke ili, bilo da je riječ o tužitelju, ako je, suprotno tomu, odbijen njegov zahtjev za proglašenje izvršivosti.
- 28 Međutim, valja utvrditi da Uredba br. 44/2001 ne predviđa ni narav ni konkretne pojedinosti u vezi s pravnim lijekovima protiv te odluke.
- 29 U tom pogledu, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, u nedostatku propisa Europske unije u tom području, na svakoj je državi članici da, na temelju načela postupovne autonomije država članica, uredi postupovna pravila namijenjena zaštiti prava koja pravni subjekti imaju na temelju prava Unije. Ta postupovna pravila, međutim, ne smiju biti nepovoljnija od onih koja uređuju slična pravna sredstva predviđena za zaštitu prava koja se uživaju na temelju nacionalnog pravnog poretka (načelo ekvivalentnosti) i u praksi ne smiju onemogućavati ili pretjerano otežavati ostvarivanje prava koja dodjeljuje pravni poredak Unije (načelo djelotvornosti) (presuda od 13. prosinca 2017., El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, t. 26.).

- 30 S jedne strane, kad je riječ o načelu ekvivalentnosti, ono zahtijeva da se sva pravila vezana uz pravna sredstva bez razlikovanja primjenjuju na pravna sredstva koja se temelje na povredi prava Unije i na ona, slična, koja se temelje na nepoštovanju unutarnjeg prava (presuda od 4. listopada 2018., Kantarev, C-571/16, EU:C:2018:807, t. 124. i navedena sudska praksa).
- 31 U ovom slučaju valja istaknuti da Sud ne raspolaže nijednim elementom koji može izazvati sumnje u usklađenost postupovnih pravila iz glavnog postupka s tim načelom. Naprotiv, iz elemenata spisa kojim Sud raspolaže proizlazi da nacionalno pravilo prema kojem pravni lijek protiv prvostupanjske odluke pred žalbenim sudom zahtijeva odobrenje daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka ima opću primjenu i ne odnosi se isključivo na pravne lijekove protiv proglašenja izvršivosti sudske odluke u skladu s Uredbom br. 44/2001.
- 32 S druge strane, kad je riječ o načelu djelotvornosti, valja podsjetiti da iz sudske prakse Suda proizlazi da se svaki slučaj u kojem se postavi pitanje čini li nacionalna postupovna odredba nemogućim ili pretjerano teškim ostvarivanje prava koja pojedincima dodjeljuje pravni poredak Unije treba ispitati uzimajući u obzir položaj te odredbe u cjelokupnom postupku, tijekom postupka i njegove posebnosti pred različitim nacionalnim tijelima. Imajući navedeno na umu, valja osobito uzeti u obzir, u slučaju potrebe, načela na kojima se temelji nacionalni pravosudni sustav, poput zaštite prava obrane, načela pravne sigurnosti i pravilnog odvijanja postupka (presuda od 11. rujna 2019., Čălin, C-676/17, EU:C:2019:700, t. 42.).
- 33 U ovom slučaju iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da, na temelju članka 11. stavka 1. poglavlja 25.a Zakonika o sudskom postupku, odobrenje daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka treba dodijeliti ako postoje dvojbe o točnosti predmetne odluke, ako bez odobrenja daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka nije moguće ocijeniti točnost te odluke, ako je to važno zbog primjene zakona u drugim sličnim predmetima ili ako postoji drugi važan razlog za odobrenje daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka.
- 34 Međutim, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 51. svojeg mišljenja, razlozi predviđeni finskim zakonodavstvom zbog kojih treba dodijeliti to odobrenje omogućavaju uzimanje u obzir razloga za odbijanje izvršenja predmetne odluke iz članaka 34. i 35. Uredbe br. 44/2001 zbog kojih članak 45. te uredbe dopušta sudu pred kojim je uložen pravni lijek u skladu s člankom 43. da odbije proglašenje izvršivosti ili da ga povuče.
- 35 Slijedom toga, nacionalni propis iz glavnog postupka nije takve naravi da u praksi onemogućava ili pretjerano otežava ostvarivanje prava koja priznaje pravni poredak Unije.
- 36 Međutim, valja istaknuti da pravo na pristup sudu ne obuhvaća samo mogućnost pokretanja postupka pred sudom, nego i jamstvo da je taj sud nadležan za ispitivanje svih činjeničnih i pravnih pitanja relevantnih za spor koji se pred njim vodi (vidjeti u tom smislu presudu od 6. studenoga 2012., Otis i dr., C-199/11, EU:C:2012:684, t. 49.).
- 37 U tom pogledu iz elemenata spisa kojima raspolaže Sud proizlazi da se u skladu s finskim zakonodavstvom ispitivanje pravnog lijeka pred žalbenim sudom sastoji od dviju faza. Tijekom prve faze žalbeni sud odlučuje o odobrenju daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka u okviru pisanog postupka na temelju prvostupanjske odluke, pravnog lijeka koji mu je podnesen, mogućeg očitovanja druge stranke u postupku i, ako je to potrebno, na temelju drugih elemenata iz spisa. To odobrenje daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka dodjeljuje se ako ga odobri barem jedan član tročlanog sastava suda. U svakom slučaju, odobrenje daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka treba odobriti ako se utvrdi postojanje jednog od razloga iz članka 11. stavka 1. poglavlja 25.a Zakonika o sudskom postupku. Tijekom druge faze, ako je to odobrenje dodijeljeno, žalbeni sud provodi cjelovito ispitivanje pravnog lijeka.
- 38 Stoga žalbeni sud, od faze odobrenja daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka, može provjeriti zahtijevaju li, u okviru pravnog lijeka na temelju članka 43. Uredbe br. 44/2001, razlozi za neizvršenje iz članaka 34. i 35. te uredbe, temeljito ispitivanje prvostupanjske odluke o proglašenju izvršivosti sudske odluke.

39 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 43. stavak 1. Uredbe br. 44/2001 treba tumačiti na način da mu se ne protivi postupak odobrenja daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka u kojem, s jedne strane, žalbeni sud odlučuje o pitanju dodjele navedenog odobrenja na temelju prvostupanjske odluke, pravnog lijeka koji mu je podnesen, mogućeg očitovanja druge stranke u postupku i, ako je to potrebno, na temelju drugih elemenata iz spisa i, s druge strane, daljnje ispitivanje pravnog lijeka treba odobriti, među ostalim, ako postoje dvojbe o točnosti predmetne odluke, ako bez odobrenja daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka nije moguće ocijeniti točnost te odluke ili ako postoji drugi važan razlog za odobrenje daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka.

Drugo pitanje

40 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 43. stavak 3. Uredbe br. 44/2001 tumačiti na način da mu se protivi postupak ispitivanja pravnog lijeka protiv odluke o zahtjevu za proglašenje izvršivosti u kojem se ne zahtijeva prethodno saslušanje druge stranke u postupku prilikom donošenja odluke koja je za nju povoljna.

41 Na temelju članka 43. stavka 3. Uredbe br. 44/2001 u vezi s njezinom uvodnom izjavom 18., uz poštovanje prava obrane, pravni lijek protiv odluke o zahtjevu za proglašenje izvršivosti ispituje se u skladu s pravilima kontradiktornog postupka.

42 U ovom slučaju, kao što to proizlazi iz zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 13. poglavlja 25.a Zakonika o sudskom postupku Helsingin hovioikeus (Žalbeni sud u Helsinkiju) treba, ako to smatra potrebnim, pozvati drugu stranku u postupku da pisanim putem odgovori na pravni lijek prije nego što odluči o odobrenju njegova daljnjeg ispitivanja. Iz toga proizlazi da se odluka koja se odnosi na takvo odobrenje može donijeti a da druga stranka u postupku nije imala mogućnost iznijeti svoje očitovanje.

43 Međutim, iz elemenata spisa kojim raspolaže Sud proizlazi da u okviru prve faze postupka predviđenog člankom 5. stavkom 1. poglavlja 25.a Zakonika o sudskom postupku, koji se odnosi na odobrenje daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka, žalbeni sud ne može donijeti odluku koja je nepovoljna za drugu stranku u postupku a da je ne sasluša. Naime, s jedne strane, ako je pravni lijek podnesen protiv odluke o proglašenju izvršivosti, činjenica da je žalbeni sud odbio dati odobrenje daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka ne može negativno utjecati na stranku u čiju je korist donesena ta odluka, to jest stranku u čiju korist se odobrava izvršenje. S druge strane, ako je pravni lijek podnesen protiv odluke o odbijanju proglašenja izvršivosti, odbijanje žalbenog suda da odobri daljnje ispitivanje pravnog lijeka također ne može negativno utjecati na stranku u čiju je korist donesena ta odluka, to jest stranku protiv koje se traži izvršenje.

44 Slijedom toga, kao što je to također istaknuo nezavisni odvjetnik u točkama 76. i 82. svojeg mišljenja, žalbeni sud tijekom faze odobrenja daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka ne može donijeti nepovoljnu odluku ili odluku koja negativno utječe na drugu stranku u postupku, tako da okolnost da ta stranka nije bila pozvana da podnese očitovanja ne šteti njezinu pravu na kontradiktorni postupak. Osim toga, ta se stranka obvezno poziva da se očituje tijekom faze cjelovitog ispitivanja pravnog lijeka, čime se jamči poštovanje načela kontradiktornosti u stadiju u kojem odluka žalbenog suda može negativno utjecati na tu stranku.

45 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti da članak 43. stavak 3. Uredbe br. 44/2001 treba tumačiti na način da mu se ne protivi postupak ispitivanja pravnog lijeka protiv odluke o zahtjevu za proglašenje izvršivosti u kojem se ne zahtijeva prethodno saslušanje druge stranke u postupku prilikom donošenja odluke koja je za nju povoljna.

Treće pitanje

- 46 Svojim trećim pitanjem sud koji je uputio zahtjev pita o eventualnim posljedicama koje proizlaze iz činjenice da pravni lijek može podnijeti ne samo stranka koja je zatražila izvršenje, već i stranka protiv koje je odobreno.
- 47 U tom pogledu, iako je točno da prethodna pitanja koja se odnose na pravo Unije uživaju pretpostavku relevantnosti, valja istaknuti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, smisao zahtjeva za prethodnu odluku nije davanje savjetodavnih mišljenja o općim ili hipotetskim pitanjima, nego stvarna potreba za učinkovitim rješavanjem spora (presuda od 10. prosinca 2018., Wightman i dr., C-621/18, EU:C:2018:999, t. 28.).
- 48 Međutim, u predmetnom slučaju sud koji je uputio zahtjev ne navodi razloge koji su ga naveli na upućivanje tog pitanja. Ne pojašnjava ni povezanost navedenog pitanja s glavnim predmetom o kojem je riječ, ni razloge zbog kojih bi odgovor Suda bio potreban za rješavanje spora koji se pred njim vodi.
- 49 Slijedom toga, valja zaključiti da je treće pitanje nedopušteno.

Troškovi

- 50 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

1. Članak 43. stavak 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima treba tumačiti na način da mu se ne protivi postupak odobrenja daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka u kojem, s jedne strane, žalbeni sud odlučuje o pitanju dodjele navedenog odobrenja na temelju prvostupanjske odluke, pravnog lijeka koji mu je podnesen, mogućeg očitovanja druge stranke u postupku i, ako je to potrebno, na temelju drugih elemenata iz spisa i, s druge strane, daljnje ispitivanje pravnog lijeka treba odobriti, među ostalim, ako postoje dvojbe o točnosti predmetne odluke, ako bez odobrenja daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka nije moguće ocijeniti točnost te odluke ili ako postoji drugi važan razlog za odobrenje daljnjeg ispitivanja pravnog lijeka.
2. Članak 43. stavak 3. Uredbe br. 44/2001 treba tumačiti na način da mu se ne protivi postupak ispitivanja pravnog lijeka protiv odluke o zahtjevu za proglašenje izvršivosti u kojem se ne zahtijeva prethodno saslušanje druge stranke u postupku prilikom donošenja odluke koja je za nju povoljna.

Potpisi